

Impactanalyse: 'Veranderende ziekenhuiszorg in Fryslân: impact op gemeente Súdwest-Fryslân en gemeente Heerenveen'

april 2024 – Sharon Smit

ly:ias

Aanleiding en doel Impactanalyse

- Bestuurlijke fusie én concentratie van 4 naar 3 ziekenhuizen in Friesland
- “Samen naar een toekomstbestendige ziekenhuiszorg in de regio”
- Kostenefficiëntie en personeelstekort
- Voldoende rekening gehouden met de brede maatschappelijke context?

Onderzoeksvraag:

Wat is de mogelijke impact van de voorgenomen fusie en mogelijke sluiting van ziekenhuislocaties in Sneek en Heerenveen, in het bijzonder bekeken vanuit de brede welvaart thema's gezondheid, samenleving en werk voor beide Friese gemeenten?

Aanpak

- Discussiewijzer Planbureau Fryslân als kapstok
- Bronnenonderzoek
- Ruim 30 interviews
- Enquête onder huisartsen ism Dokterszorg Friesland: 32 respondenten
- Bestuurlijke verkenning
- Collegepresentatie

Trends en ontwikkelingen

Vergrijzing

- de groep ouderen wordt groter en de gemiddelde leeftijd wordt hoger
- toename van het aantal chronische ziektes

Jongvolwassenen

- meer dan de helft heeft psychische klachten (8% inwoners)
- jongeren hebben steeds vaker schulden of geldzorgen

Trends en ontwikkelingen (2)

Inkomensniveau

- het gemiddelde inkomen in Friesland ligt lager dan het landelijk gemiddelde
- laag-sociaal-economische status
- laaggeletterdheid

Zorgmijders

Wantrouwen

Pandemie

Obesitas

Kanker

Bevindingen

Gezondheid

- Sprake van prijsstijging bij fusie
- Verder kijken dan zorgvolumes en kwaliteitsnormen alleen
- Aanvullende strategie is noodzakelijk om schaarste in de zorg te pakken
- Schaalvoordelen optimum, daarna schaalnadelen
- Engeland en Denemarken
- Kostenefficiëntie voor de één, kostendruk voor de ander
- Bereikbaarheid van de zorg (45-minuten norm / +9 minuten)
- Auto of openbaar vervoer

Gezondheid

Enquête onder huisartsen over verwachte werkdruk

61,3 % (19 huisartsen) voorziet een toename in werkdruk

- **Huisartsen vrezen dat er vaker vragen die bedoeld zijn voor specialisten bij de huisartsen terecht zullen komen omdat patiënten de reisafstand te groot vinden.**

38,7 % (12 huisartsen) verwacht geen extra werkdruk

- **Omdat huisartsen straks met maar één ziekenhuis samen hoeven te werken kan dat juist werkdruk verlagend zijn.**

Samenleving

- (zorgen over) afname van de toegankelijkheid van de zorg (SFO)
- Hoog aantal ouderen, lage SES
- Ondanks Mienskip staat zorg onder druk (trends)
- Kwetsbare groepen, in buitengebieden
- Gevoel van onveiligheid, ook door langere reistijd (zorg mijden)
- Spiraal van verschraling (voorbeeld Harlingen)
- Kosten verleggen naar de gemeente (Wmo) en naar de gemeenschap
- Er valt ook voor inwoners van andere Friese gemeenten minder te kiezen

Werk en onderwijs

- Ziekenhuizen zijn belangrijke pijlers van de lokale economie
- Risico op trickle-down-effect
- Sterke samenwerking tussen onderwijs en ziekenhuizen
- Kans op negatief effect instroom en aantrekkelijkheid zorgopleidingen
- Daarmee kans op negatief effect op personeelstekort in de zorg

Zeggenschap

Zeggenschap

- Gemeente is formeel geen partij in de besluitvorming
- Algemene Maatregel van Bestuur:
 - Gemeente voldoende betrekken in het fusieproces
 - Zorgen wegnemen bij inwoners

***“Je gaat er als gemeente dan misschien niet over,
maar je mag er wel iets van vinden!”***

- Joba van den Berg, oud Kamerlid CDA

Call to action

Call to action

- Overweeg aandringen het fusieproces *on hold* te zetten
- Ziekenhuizen kunnen onderzoeken of er andere manieren zijn om hun business-case sluitend te krijgen
- Benader het vraagstuk in de context de transformatie van zorg naar gezondheid, betrek hierbij ook de herijking van het sociaal domein
- Zet in op compensatie voor de meerkosten van Wmo vervoer
- Zet in op versterken van het openbaar vervoer in Fryslân, ambulances, AEDs
- Zet in op het versterken van de regio vanuit de profielen, F4 en Regioplan